

OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNEK

Tagozat: *általános iskola*

Tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam

Olvasás

- Tisztán, érhetően beszéljen.
- Értse meg az egyszerű utasításokat és szóbeli közléseket.
- Alkalmazza a köszönés, a kérés és a megköszönés tanult nyelvi fordulatait.
- Hang és betű biztos azonosítására legyen képes.
- Ismert tartalmú és gyakorolt szöveget felkészülés után lassú folyamatossággal, szövegszerűen olvasson fel.
- Segítségadással számoljon be olvasmányai tartalmáról, olvasmányélményeiről.
- A tankönyvi szövegeknek megfelelő nehézségű olvasmányok tartalmát néma olvasás útján értse.
- Legyen képes a tartalomra irányuló kérdéseket megválaszolni, egyszerű feladatokat megoldani.
- Szöveghűen idézze fel a következő szépirodalmi műveket (négy-öt): Nemes Nagy Ágnes: Tavaszi felhő; Zengő ABC; Móricz Zsigmond: A török és a tehének; Gazdag Erzsébet: Itt a farsang; Ágh István: Virágosat álmodtam; (két-három) mondókát, nyelvtörőt, találós kérdést.
- Érhetően, megfelelő hangerővel mondja el a memoritereket.
- A mondat végét szünettel jelezze.
- Olvasási hibáit segítségadás mellett javítsa.

Nyelvtan

- Ismerje és nevezze meg a betűelemeket.
- Ismerje és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait.
- Rövid szavakat, szókapcsolatokat és mondatokat másoljon nyomtatott mintáról is.
- Tollbamondás után írjon rövid 2-3 szavas mondatokat és rövid (6 betűnél nem hosszabb) szavakat.
- Jelölje a mondatkezdést és mondatzárást.
- Ismerje az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját.
- Tapasztalati alapon tudja megkülönböztetni a szöveget, a mondatot, a szót, szótagot, hangot és betűt.
- A szavakat tudja szótagokra bontani.

2. évfolyam

Olvasás

- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- A mondat végét és a vesszőt érzékeltesse.
- Az olvasott szöveg témáját, szereplőit, főbb eseményeit nevezze meg.
- Segítséggel emelje ki az olvasottak lényegét.
- A szöveg használatával oldja meg a szövegértést vizsgáló egyszerű feladatokat.
- Legyen képes két-három összefüggő mondat alkotására képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról nevelői segítséggel, kérdések alapján.
- Követhetően számoljon be olvasmányai tartalmáról.
- Legyen képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőjük alapján (mese, költemény, mondóka, találós kérdés).
- Szöveghűen idézze fel a következő szépirodalmi műveket: Petőfi Sándor: Anyám tyúkjá; József Attila: Altató, Tamkó Sirató Károly egy verse; Weöres Sándor két költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás.

Nyelvtan

- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat: hang, betű, szó, mondat, szótag, szótő és toldalék, mondatfajták.
- Sorolja fel az ábécé hangjait.
- Használja a betűrendet gyakorlati feladatokban.
- Alkalmazza a begyakorolt szókészlet körében a helyesírási szabályokat:
 - időtartam jelölése
 - kiejtéstől eltérő hang-kapcsolatok.
- Jelölje helyesen a j hangot 10-20 begyakorolt szóban.
- Válassza el helyesen az egyszerű szavakat.
- Másolásakor ne vétsen hibát.
- Ismerje fel a beszélői szándékot a kijelentő és kérdő mondatokban.
- Jelölje a mondatkezdést és mondatzárást.
- Írása legyen rendezett és olvasható.

3. évfolyam

Irodalom

- Ismert tartalmú szöveg olvasásánál törekedjen a folyamatos olvasásra, de legalább szólamosan olvasson fel készülés után.
- Az életkorának megfelelő témájú és szövegnehézségű olvasmányt néma olvasás útján értse meg és bizonyítsa azt szóbeli és írásbeli feladatok megoldásával.

- Ismerje fel és értse meg azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult (elbeszélés, ismeretközlő szöveg).
- Nevezze meg olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket. Azonosítsa a történet idejét és helyszínét; a cselekményt kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét.
- Konkrét esetekben ismerje fel a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemtöket.
- Legyen képes az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondatra elmondani – esetleg tanítói segítséggel.
- Legyen képes szöveghűen felidézni a következő szépirodalmi műveket: József Attila: Betlehemi királyok; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv, illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; részletek Kölcsey Ferenc: Himnusz; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből.
- Tudjon (5-6) mondatos elbeszélést írni (képsor alapján), a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával (címadás, mondatok közti tartalmi kapcsolat, bekezdések).
- Egyéni, jól olvasható, lendületes írás, rendezett, tiszta fűzetvezetés.
- Legyen képes a tanító útmutatásai alapján kijavítani fogalmazási és helyesírási hibáit.

Magyar nyelv

- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Írástempója lendületes legyen, írástechnikai hibát ne kövessen el.
- Képes legyen felismerni, megnevezni és megfelelően jelölni a mondatfajtákat.
- Toldalékos formájukban, szövegben is ismerje fel és nevezze meg a tanult szófajokat (főnév, ige, melléknév).
- Legyen képes a szövegkörnyezetnek megfelelően használni az igeidőket és az igekötőket.
- Alkalmazza helyesen a szabályokat a tulajdonnevek, a ragos főnevek és a fokozott melléknévek írásakor.
- Jelölje helyesen a hangok hosszúságát a begyakorolt szókészlet körében.
- Legyen biztos a kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak helyesírásában.
- Tudja a j hang helyes jelölését a begyakorolt szókészletben.
- Legyen képes az elválasztás szabályainak alkalmazására egyszerű szavak írásakor.
- A mondatot nagybetűvel kezdje és mondatvégi írásjellel zárja.
- Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén önállóan vagy tanítói segítséggel javítsa.

4. évfolyam

Irodalom

- Értelmesen és érthetően fejezze ki gondolatait.
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat.

- Felkészülés után folyamatosan, érthetően és értelmezhetően olvasson fel ismert szöveget.
- Életkorának megfelelő terjedelmű szöveget értsen meg néma olvasás útján, és bizonyítsa a megértést egyszerű szóbeli és írásbeli feladatok megoldásával.
- Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg.
- Mondja el az olvasottak tartalmát.
- Nevezze meg olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza el cselekedeteiket.
- Azonosítsa a történet idejét és helyszínét, a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét.
- Tudjon mese, történet eseményével, szereplőivel kapcsolatban kérdést megfogalmazni, összefüggően 5-6 mondatot alkotni élményeiről.
- Szöveghűen idézze fel a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: Mama; Petőfi Sándor: Tisza 3 versszak; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás.
- Legyen képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, és tudjon hozzájuk rendelni fontos jellemzőt.
- Adott vagy választott témáról 6-8 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Magyar nyelv

- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismereti rendszerezettek legyenek.
- Ismerje fel és megfelelően jelölje a mondatfajtákat.
- Ismerje fel a tanult szófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, névelő, névutó, személyes névmás, kérdő névmás) és nevezze meg azokat szövegben is.
- Megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket.
- A begyakorolt szóképzlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat (tulajdonnevek fajtái, keltezés helyesírása egyféleképpen, j hang jelölése).
- Ne ejtsen mondatkezdési, mondatzárási, elválasztási hibát, általában kevés hibát vétsen.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatók legyenek.
- Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

5. évfolyam

A vizsga leírása:

A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

- írásbeli vizsgarész 60 perc
- szóbeli vizsgarész 10 perc

Ajánlott tankönyvek:

Magyar nyelv – Tankönyv az 5. évfolyam számára, Oktatási Hivatal, 2020

Irodalom 5. – Tankönyv az 5. évfolyam számára, Oktatási Hivatal, 2020

Kötelező olvasmányok:

- Petőfi Sándor: János vitéz
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
- Fekete István: Bogáncs

Memoriterek:

Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék

Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet)

Arany János: Családi kör (részlet)

MAGYAR NYELV

Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1. Kommunikáció alapjai	A jelek világa A kommunikáció fogalma, tényezői A kommunikáció nem nyelvi jelei A kommunikációs kapcsolat A beszélgetés	természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna, beszédhelyzet, arcjáték, gesztusok, testhelyzet, külső megjelenés, térköz; hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, csend; megszólítás,

		bemutakozás, bemutatás, kérdés, kérés
2. Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan	Hang és betű, az ábécé Betűrend, elválasztás Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve Helyesírásunk alapelvei: a szóelemzés elve Helyesírásunk alapelvei: a hagyomány elve Helyesírásunk alapelvei: az egyszerűsítés elve	hang és betű, ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) elválasztás, helyes kiejtés, nyelvi normáknak megfelelő mondataalkotás, határozóragok megfelelő használata
3. Állandósult szókapcsolatok	Szólások Szóláshasonlatok Közmondások Szállóigék Köznyelvi metaforák	állandósult szókapcsolat, szólás, szóláshasonlat, közmondás, szállóige, köznyelvi metaforák
4. A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	Hangképzés, fonéma A magánhangzók csoportosítása Magánhangzótörvények: Hangrend Illeszkedés Mássalhangzótörvények: Részleges hasonulás Írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás Összeolvadás Rövidülés Kiesés A szavak szerkezete: Egyszerű és összetett szavak Szótő és toldalékok A képző, a jel, a rag	beszédhang, fonéma, magánhangzó, másalhangzó, hangkapcsolódási szabályszerűségek, szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó
5. Hangalak és jelentés	Egyjelentésű szavak Többjelentésű szavak Azonos alakú szavak Rokon értelmű szavak	egyjelentésű, többjelentésű, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó,

	Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak Hangutánzó, hangulatfestő szavak	hangulatfestő szavak, jelentésmező
6. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat A leírás Az elbeszélés A párbeszéd A levél (hagyományos, elektronikus) A plakát, a meghívó A jellemzés	elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető
IRODALOM		
Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1. Család, otthon, nemzet	Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék Petőfi Sándor: Egy estém otthon Füstbe ment terv Magyar vagyok Arany János: Családi kör Kányádi Sándor: Nagyanyó-kenyér Fehérlófia Az éjgig érő fa (magyar népmese) Arany János: Rege a csodaszarvasról Görög mítosz: Daidalosz és Ikarosz Bibliai történetek: A világ teremtése Noé, Jézus születése,	népmese, mese, mesealak, meseformálás, meseszám, kaland, motívum, monda, rege, mítosz, valamint a témakörhöz választott szövegek elemzéséhez kapcsolódó fogalmak: hagyomány, nemzeti hagyomány, nemzeti kultúra, hazaszeretet, eredetmonda, dal, életkép, idill, lírai én

	A betlehemi királyok	
2. Petőfi Sándor: János vitéz		verses epika, elbeszélő költemény; ütemhangsúlyos verselés, verssor; felező tizenkettes, páros rím; hasonlat, metafora, megszemélyesítés; párhuzam, ellentét
3. Szülőföld, táj	Petőfi Sándor: Szülőföldemen Petőfi Sándor: Az alföld Petőfi Sándor: Úti levelek (részlet) Nagy László: Balatonparton Weöres Sándor: Tájkép	hagyomány, napló, személyesség, tájleírás, téma, útleírás
4. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk		Az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, helyszín, főszereplő, mellékszereplő
5. Választható magyar ifjúsági vagy meseregény	Fekete István: Bogáncs	

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM
6. évfolyam

A vizsga leírása:

A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

- írásbeli vizsgarész 60 perc
- szóbeli vizsgarész 10 perc

Ajánlott tankönyvek:

Magyar nyelv – Tankönyv az 6. évfolyam számára, Oktatási Hivatal, 2020
Irodalom 6. – Tankönyv az 6. évfolyam számára, Oktatási Hivatal, 2020

Kötelező olvasmányok:

- Arany János: Toldi
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok
- Daniel Defoe: Robinson Crusoe vagy Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg

Memoriterek:

Arany János: A walesi bárdok (részlet)

Arany János: Toldi (részletek)

Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)

Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

MAGYAR NYELV

Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
7. Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	Szóelemek, szófajok Az ige fogalma Az igeidők Az igemódok Az ige ragozása A leggyakoribb igeképzők Az igék helyesírása A határozószó A főnév Személynevek és helyesírásuk A földrajzi nevek és helyesírásuk Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk	szó, szóelem, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonszók, mondatszók

	<p>Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk A melléknév A melléknevek helyesírása A számnév A számnév helyesírása A névmások A személyes és birtokos névmás A kölcsönös és visszaható névmás A mutató és kérdő névmás A vonatkozó, határozatlan és általános névmás Az igenevek: A főnévi igenév A melléknévi igenév A határozói igenév Viszonyszók, mondatszók</p>	
IRODALOM		
Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
6. Hősök az irodalomban	<p>Arany János: Mátyás anyja Arany János: A walesi bárdok Hősök–mondák: Beckó vára vagy Csörsz árka Szent László legendája vagy Lehel kürtje A párok közül az egyik kötelező, a másik a választható művek közé kerül.</p>	<p>próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás</p>

	Kittenberger Kálmán: Oroszlánvadászataimból (részlet) Torna vára (Felvidék) Fazekas Mihály: Lúdas Matyi	
7. Arany János: Toldi		verses epika, elbeszélő költemény; s, előhang, epizód, késleltetés; allegória; fokozás, túlzás, megszólítás
8. Szeretet, hazaszeretet, szerelem	Bibliai történetek Mária és József története Jézus tanítása a gyermekéről (karácsonyi ünnepkör) Kölcsey Ferenc: Himnusz Vörösmarty Mihály: Szózat Petőfi Sándor: Honfidal Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... Radnóti Miklós: Bájoló	líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztím, alliteráció; dal, népdal
9. Gárdonyi Géza: Egri csillagok		történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7. évfolyam

A vizsga leírása:

A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

Írásbeli: 60 perc

Szóbeli: 10 perc

Ajánlott tankönyvek:

- Radócné Bálint Ildikó. Irodalom 7. 2021.
- Magyar nyelv tankönyv 7. OFI 2022.

Memoriterek:

- Petőfi Sándor: Szeptember végén
- Kölcsey Ferenc: Himnusz
- Kölcsey Ferenc: Huszt
- Kölcsey Ferenc: Emléklapra
- Petőfi Sándor: Nemzeti dal
- Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem
- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
- Vörösmarty Mihály: Szózat

Kötelező olvasmányok:

- Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa
- Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője vagy A két koldusdiák
- Mikszáth Kálmán: A néhai bárány

MAGYAR NYELV

Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1. A nyelv szerkezete és jelentése I.	A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete, mondatfajták, ezek szövegszervező ereje.	Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat.
2. A nyelv szerkezete és jelentése II.	Szószerkezetek típusai, fajtái: hozzá-, mellé-, alárendelés. Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik. A tárgy.	Mondatrész, alany, állítmány, tárgy.
3. A nyelv szerkezete és jelentése III.	A határozó és fajtái.	Határozók: idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot. Viszonyzó, névelő, kötőszó,

		névutó, partikula, segédige, igekötő. Mondatszó, indulatszó, módosítószó.
4. A nyelv szerkezete és jelentése IV.	A jelző és fajtái.	Jelzők: minőség, birtokos, mennyiség.
5. Kommunikáció	A digitális írásbeliség.	Érvelés, meggyőzés, vita, felszólalás, hozzászólás.
6. Szóalkotásmódok	Szóképzés, szóösszetételek.	Alá- és mellérendelő szóösszetételek és helyesírásuk.
IRODALOM		
Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1. Kisepikai műfajok sajátosságai <i>Mikszáth Kálmán novellái</i>	Az egyes kisepikai műfajok sajátosságai. (pl. kisregény, elbeszélés, novella, anekdota)	nézőpont tér-, időviszonyok, előreutalás, késleltetés, hangnem, téma, motívumok, szereplők,
2. Lírai műfajok	Alkotások műfaji szempontokból a magyar irodalom különféle korszakaiból pl. Janus Pannonius, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János műveiből és kortárs magyar lírai alkotásokból.	Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma; verselési rendszer, időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, daktilus, hexameter, pentameter, disztichon; rím, rímelhelyezkedés; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.
3. Nagyepikai alkotás – <i>Jókai: A kőszívű ember fiai vagy Az arany ember vagy A nagyenyedi</i>	Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet. Hősök, magatartásformák, erkölcsi	Romantikus regény; történelmi regény; romantikus hős, jellem, ábrázolásmód

két fűzfa A romantikus korstílus	választások – a szereplők jellemzése. A romantika megjelenési formái.	
4. Egy korstílus bemutatása (a középkor irodalma, a reneszánsz, a barokk, a klasszicizmus, a romantika)	A korszak jellemző alapvetései, törekvései és irodalmi stílusjegyei	Például: A romantika műfaji fogalmai (pl. óda, epigramma, rapszódia); romantikus ellentétezés, romantikus képalkotás.
5. Nagyepikai alkotás – regényelemzés: Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője	Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, anekdotikusság. A szereplők jellemzése.	Nagyepika, szerkezet, időviszony, térvizony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

8. évfolyam

A vizsga leírása:

A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

Írásbeli: 60 perc

Szóbeli: 10 perc

Ajánlott tankönyvek:

Gombos Péter – Radócné Bálint Ildikó – Virág Gyuláné. Irodalom tankönyv a 8. évfolyam számára.

Antalné Szabó Ágnes – Raácz Judit. Magyar nyelv és kommunikáció a 8. évfolyam számára.

Memoriterek:

- Ady Endre: Őrizem a szemed, A magyar Ugaron, Lédával a bálban, Párisban járt az Ősz, A föl-földobott kő (2 vers)
- Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)
- József Attila: Születésnapomra, Mama, Tiszta szívvel
- Radnóti Miklós: Nem tudhatom
- Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

Kötelező olvasmányok:

- Móricz Zsigmond: Pillangó vagy a Légy jó mindhalálig
- William Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Rómeó és Júlia vagy Molière: A képzelt beteg vagy A fősvény
- Szabó Magda: Abigél

MAGYAR NYELV

Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1. A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlődése	Nyelvi és nem nyelvi jelek. Egyirányú és kétirányú kommunikáció. Közvetett és közvetlen kommunikáció. A tömegkommunikáció.	tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd, sajtószöveg, hír, tudósítás, riport, interjú párbeszéd, monológ
2. A nyelv szerkezete és jelentése I.	Az alárendelő mondat és fajtái.	Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat. Az alárendelő mondat és azok fajtái.

3. A nyelv szerkezete és jelentése II.	A mellérendelő mondat és fajtái.	A mellérendelő mondat és azok fajtái.
4. A nyelv szerkezete és jelentése III.	A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggései. Ritkább szóalkotási módok (pl. mozaikszó).	Szóösszetétel (alárendelő, mellérendelő, ikerszó, jelentéssűrítő összetétel), szóképzés, mozaikszó.
5. A nyelv állandósága és változása I.	A magyar nyelv eredete (finnugor rokonság), helye a nyelvek között.	Nyelvrokonság, nyelvcsalád, uráli és finnugor nyelvcsalád.
6. Helyesírás	Az írásjelek, a szöveg központozásának legfontosabb szabályai. A párbeszéd és az idézetek írásmódja. Összetett szavak helyesírásának megismerése, alkalmazása. A mozaikszók helyesírása.	Központozás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel). Egyenes, szabad függő, idézet. Mellérendelő szóösszetétel (szóismétlés, valódi mellérendelés, ikerszó), alárendelő szóösszetétel; mozaikszó.
IRODALOM		
Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1. Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok, pl. óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra. Verstani, poétikai ismeretek. A Nyugat. Szerelmi költészet: Ady Endre, Juhász	Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma, ekloga; időmértékes verselés, rímelhelyezkedés, szóképek, nyelvi alakzatok.

	Gyula, Kosztolányi Dezső. Szimbolista tájvers: Ady Endre: A Magyar Ugaron Impresszionista tájvers: Juhász Gyula, Babits Mihály	
2. Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)	Az impresszionizmus, a szimbolizmus, a szecesszió stílus és formajegyei. Jellemző művek, ábrázolásmódok. Tóth Árpád: Körúti hajnal Krúdy Gyula: Egy Aranykéz utcai éj emléke	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép.
3. Nagyepika a 20. század első felének magyar irodalmában	A népszerű irodalom műfajai, megoldásai, hatása; hangnemei, szemelvények és Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig! vagy Tamási Áron: Ábel a rengetegben	Nagyepikai szerkezet, időviszony, térvizony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.
4. Kisepikai alkotások a 20. század első felének magyar irodalmában	Kisepikai alkotások - pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat; ballada; Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem Móricz Zsigmond: Hét krajcár Kosztolányi Dezső: Tükörponty	Kisepikai szerkezet, időviszony, térvizony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.
5. Líra a 20. század magyar irodalmában	Számvetések: Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós költészete lírai műfajok	lírai műfajok, verselés, rímelhelyezkedés, szóképek, nyelvi alakzatok
6. Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	Szabó Magda: Abigél Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet. A szereplők jellemzése.	szerkezet, időviszony, térvizony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő,

		késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.
7. Dráma az irodalomban, drámai műfajok - egy komédia	Shakespeare: Rómeó és Júlia Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok. Drámai szerkezet.	Dráma, komédia, komikum, dialógus, konfliktus, alapszituáció, drámai nyelv, drámai jellem.
8. A 20. századi történelem az irodalomban (II. világháború, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)	Kertész Imre: Sorstalanság Lois Lowry: Számláld meg a csillagokat! Anne Frank naplója John Boyne: A csíkos pizsamás kisfiú Dragomán György: Alagút Orsós Jakab: Rendkívüli történet	Szerkezet, időviszony, térvizony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; magatartásforma. Történelmi háttér.
9. Szórakoztató irodalom	A népszerű irodalom műfajai, megoldásai, hatása; hangnemei, szemelvények Rejtő Jenő: A szőke ciklon, Pizskos Fred, a kapitány, Örkény István: Egyperces novellák, Nagy Lajos: Képtelen természetrajz	Népszerű irodalom, bűnügyi történet, kalandregény, szórakoztató irodalom, humoros hangnem.